

► **Leonard Gautius: Pohřební kázání na zemřelého španělského krále Karla II. / Oratio funebris in laudem Caroli II.**

Bůh se rozhodl, že nám našeho panovníka odejme, snad nás trestá, snad zkouší. Fortuna je vrtkavá a mění štěstí v neštěstí a naopak, a tak má náš zesnulý král snad teď lepší život. Přece však zasvitla jiskra nové naděje: Karel stanovil za svého nástupce Filipa a všichni jej přijali tak nadšeně, jako by jej sami zvolili. [...]

Nyní si probereme Karlovy ctnosti, byť je těžké najít adekvátní slova, neboť jeho činy chválí samy sebe nejlépe. [...]

Habsburská vznešenost a sláva rostla do všech světových stran, až zahrnula Herkulovy sloupy a nejzazší výspy světa a dostihla cílů Alexandra Makedonského.

Zkuste srovnat [Karlovu říši] s jinými říšemi a nenajdete podobnou, neboť všechny vyrostly z tyranie a ožebračení porobených národů. Ctižádostiví lupiči si vyhlízejí kvetoucí a bohatou kořist, jejich mysl vede prokletá touha po zlatě. Proto národy, které zakládaly své štěstí na bohatství, měly v bohatství svou záhubu. Tak to na světě chodí. Takto vznikly dávné říše (médská, perská, makedonská, zavrženíhodná osmanská). Jen rakouská vznikla bez prolití krve, z lásky k bližnímu, s podporou spravedlnosti a mírnosti. Ne zbraněmi a silou, ale manželskými svazky a dědickou poslušností. [...]

Copak staletí neukazují mnohé panovníky, kteří drali kůži z poddaných? Zatímco poddaní trpěli hladem, státní pokladna byla čím dál nenasytnější. Náš nejmírnější král nic takového nedělal. Zatímco jiní panovníci utrácení za své požitky, Karel vše schraňoval pro veřejný užitek. Nebudoval výstavné paláce. [...]

Většina válek vzniká ze ctižádosti, hněvu, zlovůle a podobných „nemocí“. A může to být jiná ruka než králova, která válku rozpoutala. Náš panovník se vždy díky své mírnosti chtěl válek zdržet. Jeho sláva nikdy nevzešla z bezpráví, nikdy nezapočal násilnou válku. Nezáleželo mu na vítězstvích a triumfech, protože nechtěl prolévat krev. To je pravá sláva, která zdobí krále, která sluší křesťanskému panovníkovi. [...]

Obraťme pozornost ke Kristu. Jeho život je oslavou míru. Svět si nepodmanil bojem, ale smrtí a tím, že činil dobrodiní. Dal příklad panovníkům a učil je zachovávat mír. Celá jeho nauka šíří toleranci a lásku. Náš král Karel měl Kristův příklad vždy před očima a snažil se jej napodobit.

■ Otázky k textu:

1. Ověřovací

- a) Které ctnosti jsou podle autora textu u křesťanského panovníka zásadní?
- b) Kdo má být hlavním vzorem pro křesťanského panovníka?

2. Faktografické

- a) Co autor myslí termínem „Herkulovy sloupy“ a jakou roli hrálo toto místo v nastalé válce o španělské dědictví?
- b) Jaká všechna území dnešního světa získal Alexandr Veliký, který je v textu zmíněn?

3. Historické myšlení

- a) Komu mohl být tento text proslovený na pohřbu krále a později vytištěný v latině určen?
- b) Na základě textu vysvětlete, jaký je vztah mezi politikou a náboženstvím.

■ Vazba na rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

RVP ZV: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti